

Rewelacyjne odkrycie na muszyńskim zamku

► Archeolodzy odkryli nieznane pomieszczenia

► Nowe spojrzenie historyków na rolę warowni

Jerzy Widel

Nowe pomieszczenia zamku biskupów krakowskich i ich bogate wyposażenie to plon wakaacyjnych wykopaliśk archeologów z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w ruinach zamku w Muszynie. W podzamczu odkryli mury i materiały pamiętające XVIII wiek. To prawdziwa rewelacja, jak twierdzą naukowcy, w postrzeganiu historii muszyńskiej warowni.

Wspomniane pomieszczenia kryły m.in. fragmenty kafli z początku XVI wieku o stylistyce wawelskiej. Pochodziły prawdopodobnie z warsztatu Bartosza z Kazimierza. Takie sugestie wysnuła prof. Barbara Chudzińska z Instytutu Archeologii UJ, kierująca pracami badawczymi w latach 1996-1998 i od 2007 do dzisiaj w Muszynie.

– To wszystko rzuca nowe światło na rolę Muszyny w dawnej Polsce – twierdzi pani profesor. – Dotychczas uważano, że istniała tutaj jedynie mała, kresowa siedziba biskupów krakowskich, prawdopodobnie nawet przez nich nieodwiedzana. Tymczasem nasze wykopaliska wskazują, że była to potężna rezydencja biskupia co najmniej od połowy XIV wieku.

Barbara Rucka, kustosz Muzeum Regionu w Muszynie zaznacza, że tegoroczne zbiory są bardzo bogate i zasilą muzealną kolekcję.

– Archeolodzy znaleźli całą groty strzał do kusz, bogate wędzidła końskie, ostrogi, a nawet metalowe okucia do starych ksiąg – wylicza kustosz. – Teraz czekamy, co odkryli współpra-

Rycina zamku muszyńskiego z XV wieku

cownicy doktora Radosława Palonaka, działający na terenie podzamcza. Wszystko jednak wskazuje, że zrekonstruowany zamek będzie dużą atrakcją turystyczną.

W niedawnym spotkaniu w muzeum muszyńskim uczestniczyli także krakowscy historycy z UJ na czele z prof. Kazimierzem Przybosiem. Wszyscy z wielkim zainteresowaniem zapoznali się z nowymi wykopaliskami.

Ich zdaniem na ruiny należy popatrzeć w połączeniu z histo-

rią zamków na Słowacji, a nawet na Węgrzech. Wszak przez Muszynę prowadził węgierski szlak handlowy, przy którym stały twierdze rycerskie i komory celne. Taka komora celna na Popradzie istniała już w 1209 roku.

– Historia Muszyny założonej w 1340 roku przez Kazimierza Wielkiego spleta się z dziejami kontaktów polsko-węgierskich. Pisał już o tym Jan Kochanowski w swojej fraszce o staroście na Muszynie, co się dobrze zna na winie – dodaje Barbara Rucka.

Kafel z „Madonną Muszyńską” – XVI wiek

Kafel z orłem jagiellońskim – XVI wiek

Historia zamku

● **Pierwsze wzmianki o roli Muszyny, jako komory celnej pochodzą z 1209r.** Wtedy to król węgierski Andrzej II zezwolił tutaj na pobieranie cła. W 1288 roku rządili miasteczkiem biskupi krakowscy, ale na początku XIV w., po konflikcie z biskupem Muskatą, król Władysław Łokietek włączył kościelne dobra do królestwa. Władysław Jagiełło w 1391 r. oddał tzw. klucz muszyński (2 miasta i 35 wsi) biskupom. Wtedy powstała ich rezydencja. W imieniu biskupów rządził tutaj starosta z własnym wojskiem, sądem i składami wina. Kres biskupich rządów nastąpił pod zaborem austriackim w 1781 roku